

MEDELHAVSMUSEET
STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR

ANTI KENS GREKLAND

LÄRARHANDLEDNING FYSISKT SKOL- PROGRAM OCH EGENLEDD KLASS

Grundskola åk 4-9, gymnasieskola och vuxenstuderande i ämnena
Historia, Religion, SO

Introduktion, upplägg, planering och övningar/arbetsuppgifter

Introduktion

Utställningen "Antikens Grekland" på Medelhavsmuseet i Stockholm erbjuder en lärarik upplevelse och ett rikt utbud och material som lärare och elever fysiskt på plats eller digitalt kan ta del av inom ramen för skolämnena Historia, Religion och SO i grundskolans årskurs 4-6 och 7-9, samt gymnasie- och vuxenstuderande. Utställningen kan levandegöra läroplansanknuten tematik, skapa engagemang och en bas för samtal, och därigenom ligga till grund för ett starkt lärande.

Utställningsbesöket kan dessutom samköras med undervisningen i en rad andra ämnen, vilket kan underlätta möjligheten till att genomföra ett besök. Lärare kan samarbeta, och mer tid och utrymme kan hittas i skolschemat. Detta kan i sin tur leda till en mindre stressfri tillvaro samtidigt som eleverna kan komma i väg på en lärarik och minnesvärd upplevelse.

Exempelvis kan eleverna på samma gång studera museiföremål som har med Historia, Religion, Bild och Svenska att göra när de utforskar en utställning eller en monter om något visst fenomen. Undervisningen kan fortgå under flera tillfällen och delas upp utifrån strukturen före- under- och efter besöket.

Denna lärarhandledning fokuserar på lärare och elever som besöker museet fysiskt genom ett FYSISKT SKOLPROGRAM eller på EGEN HAND. För att genomföra ett undervisningsupplägg på egen hand behöver läraren mejla Medelhavsmuseets reception (receptionen@medelhavsmuseet.se) för att boka datum och tid. Skolprogram där en av museets pedagoger genom en pedagogisk visning visar runt i utställningen bokas via webbsidan [Visningar och skolprogram - Etnografiska museet](#)

Digitala onlineprogram (undervisning via video-möte) kan även bokas av utställningen. Mer information hittas här: [Skola Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](#)

Denna lärarhandledning fokuserar på två olika former av undervisning:

Enskilda elevers eller grupper av elevers egna arbete/skapande, inklusive skriftlig och/eller muntlig presentation.

Specifika arbetsuppgifter och övningar kopplade till utställningen.

Utställningens innehåll och nedan övningar och arbetsuppgifter är kopplade till grundskolans och gymnasieskolan läroplan och kursplaner i Historia, Religion (se Läroplanskopplingar webb).

Inför besöket / användningen av museets material

För att eleverna på bästa sätt ska kunna ta sig an museets utbud kan det vara bra att redogöra för vissa fakta, teman och begrepp, såväl som museet i sig, inför besöket.

Inför undervisning om antikens Grekland är det givande att behandla fakta/teman/begrepp som:

Antiken

Stadsstat

Statsskick

Demokrati

Mytologi

På webbsidan [Skola Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://Skola Online - Världskulturmuseerna (varldskulturmuseerna.se)) finns en av Världskulturmuseernas digitala lärresurser som behandlar antikens Grekland och Rom:

[Allt har en historia - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://Allt har en historia - Världskulturmuseerna (varldskulturmuseerna.se)) och avsnitten

[Antikens Grekland och stadsstaten Aten - Kruka 400-tal f.v.t. - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://Antikens Grekland och stadsstaten Aten - Kruka 400-tal f.v.t. - Världskulturmuseerna (varldskulturmuseerna.se))

[Romarriket – Staty föreställande ämbetsman ca 50 f.v.t. - 10 e.v.t - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://Romarriket – Staty föreställande ämbetsman ca 50 f.v.t. - 10 e.v.t - Världskulturmuseerna (varldskulturmuseerna.se))

Introduktionsfilmer till Medelhavsmuseet och Världskulturmuseerna hittas på:

[Medelhavsmuseet - en pärla mitt i city \(youtube.com\)](http://Medelhavsmuseet - en pärla mitt i city (youtube.com))

2 minut och 9 sekunder

[Vilka är Världskulturmuseerna? - YouTube](#)

2 minut 32 sekunder

Om klassen ska utföra ett eget arbete enskilt eller i grupp under besöket/studietiden kan det vara en idé att i förväg dela ut uppdrag och/eller låta eleverna själva välja område att studera.

Se mer nedan!

Besöket / använda museets utbud

Om klassen har bokat ett skolprogram fysiskt eller digitalt med museipedagogen följer lärare och elever med denne runt i utställningen och får undervisning i det antika Greklands kultur och historia.

Om lärare visar runt klassen på egenhand kan denne med fördel använda sig av lärarhandledningen "Antikens Grekland. Sammanfattning av utställningen".

Efter besöket med museipedagog eller med egen lärare i utställningen eller i klassrummet finns möjligheten att arbeta vidare med olika övningar och frågor.

Arbetsuppgifter, frågor och övningar till skolprogrammet och/eller utställningen

Frågorna relaterar delvis till det innehåll som förmedlas av museipedagogen, men övningarna kan även användas av klassen efter en lärares visning eller då de går på egen hand i utställningen. Anteckna med penna och papper. Arbeta enskilt eller i grupp. Källor och fakta kan även behöva sökas utanför museet.

1. Vad är den geografiska skillnaden mellan det antika och det moderna Grekland? Var levde det egentligen greker under antiken?
2. Vilka människor är det egentligen som avbildas på vas målningar och i statyer? Vad användes föremålen till?
3. Var har flera av skulpturernas näsor tagit vägen?

4. Vad betydde det för en person att vara grek? Eller att inte vara det? Hur definierade antikens människor sin identitet, och hur definierar vi själva vår identitet idag?
5. Vilka var skillnaderna i hur män, kvinnor och barn levde i antiken? Finns samma eller andra skillnader idag? Vad var skillnaden i livet för fria medborgare och slavar? Finns det slaveri i världen idag?

6. Vad menas med stadsstat? Nämn tre antika grekiska stadsstater.
7. De atenska männen träffades gärna för att äta och dricka med varandra, men vilka var egentligen kvinnorna som fick vara med på festen?
8. Demokratin föddes i det antika Aten, men de flesta andra grekiska stater tyckte att detta statsskick var en mycket underlig idé. Varför tycker de flesta av oss idag att demokrati är ett bra styrelseskick? Vad finns det för likheter och skillnader mellan de antika och moderna demokratierna?

9. Vilka var statsskicket i Sparta? Hur kan det spartanska samhället i övrigt beskrivas?
10. Aten, Alexandria, Rom och Konstantinopel är exempel på städer som hade stor betydelse under antiken. Vad avgör om en stad blir betydelsefull och hur en stad utvecklas? Jämför med dagens storstäder!
11. Vad menas med mytologi? Beskriv två hjältar från grekisk mytologi kort med ett par meningar.
12. Beskriv tre grekiska gudar eller gudinnor och redogör för deras styresområde.
13. När slutade egentligen antiken? Och vem har bestämt den tidpunkten?
14. Varför har man i senare tidsperioder ofta sett antiken som en förebild?

Om undervisningen innefattar eget arbete enskilt eller i grupp i utställningen inled en egen introduktion vid utställningens början. Följ därefter upp med vidare stopp och undervisning under utställningens gång. Låt därefter eleverna själva söka runt i utställningen efter material om det ämne som de har. Be dem anteckna, ta bilder eller filma material som de kan använda under sina studier och sin presentation.

Om undervisningen innefattar specifika övningar i utställningen inled en egen introduktion vid utställningens början. Följ därefter upp med vidare stopp och undervisning under utställningens gång. Dela därefter ut övningsformuläret och låt eleverna själva gå runt i utställningen och leta upp svaret. Ta alternativt en gemensam tur runt och placera eleverna vid de platser/stationer i utställningen där de kan finna svar. Se övningar/arbetsuppgifter för mer information.

Om undervisningen ska fortsätta i klassrummet efter besöket med att eleverna väljer ett museiföremål/exempel/fall/fenomen att fokusera extra på, låt dem avslutningsvis göra detta val.

Efter lärarens visning i utställningen eller senare i klassrummet

Efter turen i utställningen eller efter hela besöket på museet kan eleverna fortsätta med eget arbete/grupparbete eller med specifika övningar i utställningen eller i klassrummet. På webbsidan [Skola Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](https://www.varldskulturmuseerna.se) finns

Världskulturmuseernas skolprogram Online och digitala lärresurser där klassen kan hitta ytterligare material, t ex källor/museiföremål att arbeta vidare med i efterhand. (Se "Inför besöket/användningen av museets material")

Övningar/arbetsuppgifter

Historia

Stadsstat

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Välj en grekisk stadsstat som varken är Aten eller Sparta. Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder, samt andra alternativa källor. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om geografiskt läge, statsskick, religion, historia, konflikter, spår i dagens värld.

Antik grekisk kultur – Aten och Sparta

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om ett tema och jämför förhållandena i Aten och Sparta. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om.

Ämnen att välja bland –
stationer/grupparbete/enskild:

Kost och jordbruk

Slöjd/hantverk/konst

Arbete/skapa

Utseende/mode/ideal

Prästerskap/religion

Konflikt

Kulturmöten

Gudar och gudinnor

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om tre av den grekiska religionens gudar eller gudinnor. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om gudomens utseende, styresområde och släktskap.

En antik grekisk människas vardag

(Kan genomföras inom både Historia och Svenska)

Grundskola åk 7-9, samt gymnasieskola

Berätta om en persons vardag. Berätta om familj, yrke, stad/ort, drömmar och förhoppningar. Berätta hur dennes vardags ser ut. Använd dig i någon del av berättelsen av ett föremål vars like du finner i utställningen.

Kulturer, tidsepoker och riken runt Medelhavet

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Välj en kultur/rike/statsbildning under en speciell tidsepok. Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder, samt andra alternativa källor. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om geografiskt läge, statsskick, religion, vardag, män och kvinnor, traditioner, historia, konflikter, konst, samt spår i dagens värld.

Välj mellan:

Gamla riket i Egypten

Mellersta riket i Egypten

Nya riket i Egypten

Stadsstaten Aten

Stadsstaten Sparta

Alexander den stores makedonska imperium

Cypern

Roms kungarike

Romerska republiken

Romerska kejsardömet

Föremål från antikens Grekland

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Välj ett föremål från utställningen och berätta om detta utifrån aspekter som:

Användning

Ålder/tidsperiod/rike

Ort

Utseende

Koppling till människor

Tema (religion, arbete, makt, vardag osv)

Ytterligare fakta som föremålet kan förmedla

Religionskunskap/Religion

Jämför med nordisk mytologi

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Jämföra den grekiska religionen med nordisk mytologi. Tänk på aspekter som:

Ålder/historia

Gudar och gudinnor

Liv och död

Begravning

Föremål

Jämför med kristendom/judendom/islam

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Jämföra den grekiska mytologin och religionen med kristendom/judendom och/eller islam.

Tänk på aspekter som:

Ålder/historia

Gudar och gudinnor

Liv och död

Begravning

Föremål

Bild

Konst från antikens Grekland

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Välj ett föremål från utställningen.

Avbilda föremålet.

Inspireras av föremålet och illustrera ett annat slags föremål och motiv utifrån en liknande konstnärlig tradition och stil.

Studera hur människor gestaltades på keramik eller som skulpturer. Inspireras av stilen och skapa en liknande bild, men ett annat motiv.

Sök efter skulpturer, målningar och byggnader från senare historisk tid (t ex Renässansen) och beskriv och förklara hur stilen och de konstnärliga traditionerna från antiken influerat senare verk.

